

РЕШЕНИЕ

№ 5537

гр. София, 07.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 25 състав,
в публично заседание на 27.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Петкова

при участието на секретаря Мая Миланова, като разгледа дело номер **9870** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 - чл.178 Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл.68, ал.1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.).

Образувано е по жалба на А. А. М. от [населено място], срещу РЕШЕНИЕ №445/20.09.2022г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав (КЗД или Комисията). С оспорвания административен акт, на основание чл.64, чл.65 и чл.66 ЗЗДискр. решаващият състав на Комисията: 1) УСТАНОВЯВА, че ответната страна Ю. М. М. – управител на „Чистота Искър“ ЕАД (в процесния период), не е осъществил дискриминация по защитените, съгласно чл.4, ал.1 ЗЗДискр., признаци „раса“, „етническа принадлежност“, „произход“ и „религия“ по отношение на жалбоподателя „А. А. М.“; 2) УСТАНОВЯВА, че ответната страна А. З. – ландшафтен архитект към депо за неопасни отпадъци[жк]при „Чистота Искър“ ЕАД, не е осъществила дискриминация по защитените, съгласно чл.4, ал.1 ЗЗДискр., признаци „раса“, „етническа принадлежност“, „произход“ и „религия“ по отношение на жалбоподателя „А. А. М.“; 3) УСТАНОВЯВА, че ответната страна Г. И. Д. – експерт ЗБУР в „Чистота Искър“ ЕАД, не е осъществил дискриминация по защитените, съгласно чл.4, ал.1 ЗЗДискр., признаци „раса“, „етническа принадлежност“, „произход“ и „религия“ по отношение на жалбоподателя „А. А. М.“; 4) УСТАНОВЯВА, че ответната страна Т. К. А. – началник смяна в „Чистота Искър“ ЕАД (в процесния период), не е осъществил дискриминация по защитените, съгласно чл.4, ал.1 ЗЗДискр., признаци „раса“, „етническа принадлежност“, „произход“ и

„религия“ по отношение на жалбоподателя „А. А. М. и 5) ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалба с вх. №44-00-2172/02.07.2019г. и допълнение с вх. №44-00-2355/18.07.2019г.

Жалбоподателят претендира за недействителност на оспорваното Решение. Поддържа, че актът е необоснован със събраните доказателства и не съдържа мотиви по изложените от него твърдения и фактите, сочещи на осъществена спрямо него дискриминация. Лично и чрез процесуалния си представител адв. В. И. моли съда да отмени Решение №445/2022г. и да осъди ответника да му възстанови сторените разноски по водене на делото. Доводи за незаконосъобразност на административния акт излага и в допълнително представени писмени бележки по същество на спора.

Ответникът – КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ, представлявана от председателя, оспорва жалбата. Чрез процесуалния си представител юрк. Ю. И. поддържа, че оспорваният акт е законосъобразен и не са налице сочените основания за отмяна. Претендира да му бъдат присъдени разноски за юрисконсултско възнаграждение. Доводи за неоснователност на жалбата излага и в представени по делото писмени бележки по същество на спора.

Заинтересованите страни - Ю. М. М., А. З., Г. И. Д. и Т. К. А., всички редовно уведомени за образуваното съдебно производство, не се явяват, не се представляват по делото и не изразяват становище по жалбата.

СЪДЪТ, след като обсъди доводите на страните и доказателствата събрани по делото, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Насочена е срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл.68 ЗЗДискр. Подадена е в преклузивния срок за оспорване, от активно легитимирано лице – адресат на акта.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Като взе предвид изложените от жалбоподателя оплаквания и извърши проверка на оспорвания акт, на всички основания за законосъобразност, съдът достигна до следните изводи:

Решение №445/20.09.2022г. е постановено от компетентен орган, в кръга на правомощията му, съгласно чл.47 ЗЗДискр. В съответствие с чл.48, ал.3 във вр. с чл.54 ЗЗДискр. решаващият състав на КЗД е определен с Разпореждане на председателя №659/25.07.2019г.

Актът е в предписаната от закона форма и при издаването му не са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, установени в чл.50 – чл.70 ЗЗДискр.: Административното производство е образувано по жалба вх. №44-00-2172/02.07.2019г. Жалбоподателят А. М. е сезирал главния прокурар на РБългария с искане да бъде извършена проверка по изнесените в жалбата твърдения и да бъдат предприети съответни процесуални действия относно закононарушенията, дискриминацията и нарушаването на човешките му права. Копие от сезирация документ е изпратено до министър председателя, омбудсмана, КЗД и Главна инспекция по труда. В жалбата са изложени следните твърдения: От както се помни жалбоподателят М. живее в България, но родителите му са от смесен брак. През 2016г. започнал работа в „Чистота Искър“ ЕООД като озеленител. Станал жертва на расизъм от страна на прекия си ръководител А. З., която открито заявявала, че мрази всякакви етноси, използвала към него груб и циничен език, системно го обиждала и унижавала, поради факта, че той правел забележки на разни протежета, близки до

администрацията и до управителя на дружеството – Ю. М.. Върху него бил упражняван психически и физически тормоз и бил експлоатиран от З., М. и администрацията на дружеството. Прекият му ръководител З. прикривала други негови колеги, които не ходели редовно на работа, но пиели алкохол в работно време с нея. Бил принуждаван да върши сам работа, която останалите изпълнявали по двама, през лятото при температури $+40^{\circ}\text{C}$. Всички останали работници приключвали да работят към 12 часа на обяд, а само той оставал да работи до 16 часа, въпреки забраната на СО, при толкова високи температури да не се работи навън. Изпълнявал задълженията си и търпял издевателствата на З. – депо „С.“, М. – управител на „Чистота Искър“ ЕООД и Г. Д. – охрана на труда, а те всички му обяснявали, че няма право на увеличение на заплатата, нито на кисело мляко – за работа в отровна среда, вода и химическа тоалетна. Всеки ден прекият му ръководител А. З. псувала него и колегите му. Всеки ден, той и други негови колеги, които впоследствие напуснали, публично били унижавани, ругани и обиждани. З. идвала пияна на работа за което той сигнализирал Столична община. В резултат на това и за да прикрие безобразията и извращенията на З., през м. септември 2017г. управителят Ю. М. го прехвърлил на друга работа – в сметището в Горни Б., като умишлено променил и длъжността му – от работник „Озеленяване“ бил преназначен на длъжност „Общ работник“, а в същото време продължавал да изпълнява дейности по озеленяване: засаждане, косене и др.п. Колегите му, извършващи дейности по озеленяването получавали по-големи заплати и бонуси, а той не, което било наказание и дискриминация, защото има смелостта да казва истината. Изтъква, че има завършено средно образование и курсове за озеленяване и за косач, но за да се гаврят с него и заради етноса му, директорът К. П. и управителят на „Чистота Искър“ ЕООД, го водели като неквалифициран персонал, а му възлагали да извършва дейности като косач, озеленител и др. за които се предвиждал по-висок корекционен коефициент – 1.8. През м. януари 2018г. отново бил назначен на длъжност за озеленител, но бил наказан с коефициент за корекции спрямо минималната работна заплата и бил лишаван и от допълнителни възнаграждения, като в същото време ръководството на дружеството си раздавало десетки хиляди левове бонуси на месец. Началникът на смяна – лице приближено на управителя М., осъществявал спрямо него и физическа разправа като налитал да го бие. А. се държи грубо с хората, арогантно и цинично – крещи като на животни и ги кара да работят при температури -15°C и $+40^{\circ}\text{C}$, в мъгла, дъжд, сняг и горещина. Свързва лошото отношение към себе си с обстоятелството, че е татарин, а в България дискриминацията е жестока. Поради упражнявания върху него тормоз получил диабет, високо кръвно налягане и заболяване на черния дроб, макар да не употребява алкохол. Като член на синдикат Конфедерация на труда „Подкрепа“ (КТ „Подкрепа“) плаща членски внос всеки месец, но не получил подкрепа от председателя, заместник председателя и секретаря на организацията в „Чистота Искър“ ЕООД. През м. януари 2019г. по нареждане на управителя М. не получил увеличение на възнаграждението си с 10%.

В отговор на указания, дадени от Комисията (Уведомление с изх. №44-00-2247/09.07.2019г.) жалбоподателят е посочил лицата срещу които подава жалбата и претендира да са осъществили спрямо него дискриминация: Ю. М. – управител на „Чистота Искър“ ООД, за това, че го е наказал и понижил в длъжност, премествайки го на друга работа за подадено от М. оплакване до Главната инспекция по труда свързано с тежки условия на труд.; А. З. – началник на депо „С.“ –

непрекъснато е в нетрезво състояние, обижда го и крещи, че мрази циганите, макар той да не е такъв, псува го пред всички колеги, принуждава го да извършва два пъти повече работа от останалите, включително при лоши атмосферни условия.; Г. Д. – охрана на труда в „Чистота Искър“ ООД – след проверка от Главна инспекция по труда го заплашил, че ще го уволнят дисциплинарно, ако продължава да твърди, че не им се полага вода и тоалетна.; Т. А. – началник смяна в депо „Горни Б.“ – военен пенсионер, близък до управителя на дружеството М., третирал работниците като роби: карал ги да стоят на открито да косят или нещо друго при температури +35 и -15⁰ С. Посочено е в Отговора с вх. №44-00-2355/18.07.2019г., че в периода м. януари 2017г. – м. май 2019г. спрямо жалбоподателя е била осъществявана дискриминация по защитени признаци „раса“, „етническа принадлежност“, „произход“ и „религия“.

След определяне на докладчик на решаващия състав, е изпълнена процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства. В хода на това производство са представени писмени становища и писмени доказателства от Т. К. А. – началник смяна в „Чистота Искър“ ЕАД (вх. №16-20-1032/18.09.2019г.); Г. И. Д. – експерт ЗУБР в „Чистота Искър“ ЕАД (вх. №16-20-1033/18.09.2019г.), „Чистота Искър“ ЕАД (вх. №16-20-1023/16.09.2019г.) и Ю. М. (вх. №44-00-2142/23.07.2020г.). Страните са били поканени да се запознаят със събраните материали, да изразят становища по тях, както и да ангажират допълнителни доказателства и изложат твърденията си. Процедурата по събиране и проучване на доказателства е приключила с Доклад - заключение на докладчика по преписката. На 16.02.2022г. и на 21.06.2022г. са проведени открити заседания с участието на жалбоподателя и ответниците, на които страните са били изслушани и са приети писмени и гласни доказателства. В съответствие с разпоредбата на чл.62, ал.1 ЗЗДискр. страните са били поканени към споразумение. Въз основа на събраните в производството доказателства и становищата на страните решаващият състав е постановил Решение №445/20.09.2022г. с което е приключило производството пред Комисията.

Съдът приема, че процесното Решение е съответно на приложимите материалноправни норми и на целта на закона, формулирана в чл.2 ЗЗДискр. - осигуряване на всяко лице на равенство пред закона, равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот и ефективна защита срещу всички форми на дискриминация.

С императивната разпоредба на чл.4, ал.1 ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал.2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал.1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Легално определение на понятието "неблагоприятно третиране" е дадено с разпоредбата на §1, т.7 от Допълнителните разпоредби (ДР) на ЗЗДискр., съгласно която норма това е всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси.

От анализа на цитираните норми съдът обосновава извод, че не всяко неблагоприятно

третиране представлява дискриминация, а само онова, което е осъществено поради обективно наличие на един или повече защитени признаци. Липсата на защитен признак означава, че дори и да има различно, неравно третиране то не е дискриминация по смисъла на този закон. Фактическият състав на пряката дискриминация включва следните елементи: 1) по-неблагоприятно третиране на едно лице в сравнение с други лица, в сравнима, сходна ситуация; 2) неблагоприятното третиране е основано на един или повече защитени признаци у дискриминираното лице и 3) причинна връзка между неблагоприятното третиране и защитения признак – т.е. единствената или основната причина за осъществяване на по-неблагоприятно третиране на едно лице в сравнима ситуация да е именно обективното наличие у това лице на някой от защитените признаци.

Разпоредбата на чл.9 ЗЗДискр. изрично установява разпределението на доказателствената тежест в производството за защита от дискриминация, като страната, която твърди, че е дискриминирана следва да представи факти, въз основа на които може да се направи обосновано предположение, че е налице дискриминация, едва след което ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен.

В процесния случай жалбоподателят не се е справил с доказателствената тежест, тъй като по същество не е посочил конкретни факти, въз основа на които може да се предположи, че в сходна ситуация, при сравними условия, заинтересованите страни Ю. М., А. З., Г. Д. и Т. А. – ответници в административното производство, са го третирали различно (по-неблагоприятно) спрямо други работници в дружеството – работодател и причината за неравното третиране е обективно наличие у жалбоподателя А. М. на поне един защитен признак.

В случая за установяване на твърдените от него факти и обстоятелства жалбоподателят е ангажирал гласни доказателства. Съдът кредитира показанията на свидетеля М. Н. Т. като последователни и основаващи се на преки нейни впечатления, но намира, че от същите не се установява причинна връзка между нежеланото поведение на лицата М., З., Д. и А. и расата, етническата принадлежност, произхода или религията на А. М..

Свидетелят Т. разказва, че познава М. още от 2008г., от когато той е доброволец в организация за защита на животните „Помощ за животните“, на която тя е изпълнителен директор. Има преки впечатления от него като човек, включително ѝ е помагал и в личен план. Споделял е с нея много неща. Спомня си, че около 2016 – 2017г. М. е започнал работа в Чистотата и първоначално е бил много доволен. С въодушевление разказвал какво работи, какво представлява работата в депо С.. Впоследствие директорката била освободена или преместена на друга работа и мястото било заето от Ю. М.. Свидетелката е разговаряла лично с М. по проблемите на М. и затова знае кой е и как се казва. Един ден, когато М. дошъл при нея тъжен и разочарован, тя го поощрила да ѝ разкаже какво се случва. М. споделил, че пряката му началничка А. З. започнала да му крещи пред всички, да го обижда и го напсувала като го нарекла циганин. Свидетелката и всички които ходели в приюта за бездомни животни, знаели от жалбоподателя, че той е от смесен брак – майка туркиня и баща татарин и се припознава като татарин. М. и разказал, че З. започнала да му говори обидни неща – че той е боклук, нищожество, че ще го смачка, че тук няма да види хубава работа.

Впоследствие М. разказал, че прекият му ръководител З. го принуждавала да работи в часовете между 14 – 15 часа, когато е било много топло, а тя самата отивала с други момчета на обяд от 11 часа и се връщала към 14 часа. Казала му, че щом се определя като татарин, ще работи повече. Свидетелката Т. предложила да напише жалба до заместник кмета по „Екология“, а впоследствие придружила М. на среща в общината и двамата влезли при г-жа Й. Х.. Докато чакали пред кабинета при тях дошли един общински съветник – Б. Ц. и В. Г. от КТ „Подкрепа“. Последната потвърдила, че е напълно възможно А. З. да има такова брутално поведение, защото знаела за това от баща си, който е секретар в КТ „Подкрепа“. След срещата със заместник кмета Х. свидетелката позвънила и на директора Ю. М., когото информирала за проблемите на жалбоподателя, включително за настъпило пътнотранспортно произшествие (ПТП) с А. З., което било прикривано. Впечатлението ѝ е, че М. се държал надменно. Впоследствие изместили М. да работи в Д. Б. и му понижали длъжността от озеленител на общ работник, като продължил да изпълнява същата работа – да коси, сади и т.н. М. му казал, че докато той е директор няма да види увеличение на заплатата си. М. споделил на свидетеля, че от всички тревоги и стрес, е отключил диабет.

Както беше отбелязано, дори да се приеме въз основа на свидетелските показания, че жалбоподателят М. е бил по-зле третиран от някои свои колеги, нито от тях, нито от събраните в административното производство писмени и гласни доказателства, може да бъде обоснован извод, че причина за това е някой от защитените признаци. Следва да се отбележи, че по делото и в административното производство по никакъв начин не се коментира и не става ясно дали и каква религия изповядва жалбоподателят, от каква раса е, какъв е неговият етнос и съответно липсват данни твърдяното поведение на заинтересованите страни да е било свързано с някой от тези признаци.

Следва да се отбележи, че в жалбата като причини за нежеланото обидно и унижително поведение на заинтересованата страна З. е посочено, че се дължи на забележки, които М. правел на разни протежета, близки до администрацията и до управителя на дружеството – Ю. М.. Изтъкнато е, че З. прикривала други колеги на жалбоподателя, които не ходели редовно на работа, но пиели алкохол в работно време с нея, без да е указано какъв е произходът, религията, расата или етническата принадлежност на лицата, които според жалбоподателя са били по-добре третирани. Посочено е, че З. псувала него и колегите му и публично унижавала освен М. и други работници, някои от които впоследствие напуснали. При това не се установява тези лица да са с идентична етническа, расова, религиозна принадлежност като тази на жалбоподателя, които се сочат като основание за неравното третиране.

В хода на производството не се установява и по отношение на жалбоподателя да е бил осъществен тормоз. Според определението, дадено в §1, т.1 ДР ЗЗДискр. "тормоз" е всяко нежелано поведение *на основата на признаците по чл.4, ал.1*, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накарняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда. Следователно за да е налице тормоз по смисъла на закона не е достатъчно субективното усещане на лицето, че спрямо него е осъществено нежелано

поведение, а е необходимо това поведение да е основано на някой от защитените признаци. Както беше отбелязано по-горе по отношение на жалбоподателя не се установява нежеланото от него поведение да се дължи на обективното наличие на някой от защитените признаци по чл.4, ал.1 ЗЗДискр. Не всяка липса на възпитание, емпатия, коректност в отношенията между работник и ръководител може да се квалифицира като дискриминация по смисъла на закона и да доведе до предвидените в него последици, каквито всъщност са оплакванията изложени в жалбата.

По изложените доводи съдът приема, че Решение №445/20.09.2022г. е законосъобразно и не са налице твърдените основания за неговата отмяна.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.3 АПК на ответника се дължат разноски. Съгласно приложимата норма на чл.78, ал.8 от Гражданския процесуален кодекс в полза на юридически лица или еднолични търговци се присъжда и възнаграждение в размер, определен от съда, ако те са били защитавани от юрисконсулт. В настоящия случай ответникът е бил представяван от юрисконсулт, като съдът в съответствие с фактическата и правна сложност на делото и на основание чл.37, ал.1 от Закона за правната помощ във вр. с чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ, определя размер на възнаграждението – 100 (сто) лева.

Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 АПК АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С. - град, ВТОРО ОТДЕЛЕНИЕ, 25^{-ТИ} състав,

РЕШИ

ОТХВЪРЛЯ жалбата на А. А. М. от [населено място], срещу РЕШЕНИЕ №445/20.09.2022г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав.

ОСЪЖДА А. А. М., ЕГН [ЕГН], да заплати на Комисията за защита от дискриминация, представлявана от председателя, с адрес: 1125 С., [улица], сумата от 100 (сто) лева – разноски по адм. дело №9870/2022г.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на РБългария, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ

Боряна Петкова